

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Nasočnina se pošilja upravnistvu, **plačuje se vnaprej.**

Za Inerate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inerate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

P. n. naročnike, katerim je potekla s 1. oktobrom naročnina, prosimo, naj blagovolijo isto ponoviti. Naročajte in širite „Domovino“! „Domovina“ izhaja trikrat na teden in stane mesečno 1 K.

Boj proti Andrassyjevi volilni reformi na Ogrskem.

Načrt volilne reforme še ni bil uradno predložen javnosti, pa boj za njo in proti njej divja že v polni moči. Pristaši in protivniki splošne in enake volilne pravice iščejo vse mogoče razloge v podkrepljenju svojega stališča. Nasprotniki se ne morejo, kakor v drugih slučajih in še posebno v bojih proti Dunaju sklicevati na ulico, zato se pa tembolj vneto poslužuje tega sredstva delavstvo.

Delavstvo razume, da gre baš zdaj za celo njegovo bodočnost, da se zdaj odloči o izidu tega političnega boja, kateri bije že leta in leta za uveljavljanje svojih pravic. Ako se posreči, vresničiti pluralno volilno pravico — kjub poročilu koalicijskih madžarskih listov, ni še dal vladar potrdila Andrassyjevemu zakonskemu načrtu — pomenilo bi to uničenje političnih nad delavstva za leta in leta. Zato postaja boj socialne demokracije obupno odločen.

Na stran boriteljev za splošno volilno pravico je stopil kot protivnik gr. Tisze, kateri je za „božjo voljo“ prosil časopis „Az Ujsag“, naj opusti boj proti pluralni volilni pravici, popolnoma nepričakovano gr. Khuen Hedervary, bivši hrvatski ban žalostnega

spomina in poznejši ogrski min. predsednik. Hedervary je član one skupine madžarskih liberalnih politikov, kateri so po dogodkih zadnjih let bili poslani v „zasluženi“ pokoj, skupine, katere član je tudi gr. Tisza. Hedervary je priljubljen na dvoru in nekateri ogrski politiki vidijo v njem še vedno nekega moža prihodnosti. Njegov nastop za splošno in enako volilno pravico je za to tembolj znamenit, ker je imenoval Andrassyjev volilni načrt „politično sleparstvo“ neposredno po avdijenci, ki jo je imel pri kralju.

Po tej izjavi gr. Hedervaryja sodijo nekateri ogrski politiki, da so dvorski krogi odločno proti pluralni volilni pravici ter da stoji tudi en del liberalne stranke proti Tiszi in Andrassyju v opoziciji in da bode ta del podpiral gibanje za splošno in enako volilno pravico.

Hedervary čisto prav sodi, da so današnje politične uredbe na Ogrskem že zastarele, da je temeljita reforma potrebna in da je temelj vseh reform baš splošna in enaka volilna pravica. Andrassyjeva volilna reforma je pa, kakor pravi Hedervary, „samo karikatura splošne volilne pravice. S to se ohranijo samo vnanje oblike. Andrassy ima prav, da je njegova reforma le prehodna. Toda kam neki vede ta prehod? Po mojem mnenju je to prehod v nazadnjaštvo v kolikor ustvarja ljudi z enostavno, dvojno, trojno in nobeno kvalifikacijo.“

Iz Hedervaryjeve izjave zajemamo nekoliko nade, da je vendar mogoče, da vladar še ni odobril pluralne volilne pravice. Žalostno je za ustavno državo, da treba polagati svoje nade v pravičnost vladarja proti brezobzirnemu političnemu razbojništvu vladajoče madžarske klike. Pa taka je pač

slavna tisočletna ogrska ustava, tako je na Ogrskem spoštovanje do svobode in pravic drugih. Od fevdalnih (plemenitaških) gospodarjev Ogrskega ne smemo pričakovati toliko samozatajevanja, da bi se radovoljno odrekli svojim „zgodovinskim“ predpravicom. Zato ostaja demokratom edina nada, da se vladar prepriča, da se interesi dinastije strinjajo z interesi širokih mas prebivalstva.

Zanimivo postaja stališče nemadžarskih narodnosti. Od Srbov gre za narodnostmi narodnoliberalni poslanec Polit, dočim se pripravljajo trije radikalni srbski poslanci na izstop iz narodnostne stranke. Ti gospodje že od nekdaj koketujejo s Košutovci ter nameravajo sedaj javno proglasiti, da stopijo z njimi v zvezo. Ogrski Nemci so po svoji ogromni večini popolnoma nezavedni. Najbolj narodno probujeni so sedmograški Saksi, kateri so večinoma privilegirani meščani; ti se strinjajo s pluralno volilno pravico, katera jim daje velike prednosti proti obdajajoči jih ogromni večini Rumunov, ki stoje kulturno in gospodarsko nizko.

Na Slovaškem se je začelo veselo in živahno politično gibanje. Minulo nedeljo je bilo sklicanih 30 protestnih shodov proti pluralni volilni pravici. Vlada je spravila celo armado žandarjev na noge ter je še po vsem vrhu shode prepovedala. Sklicatelji so pa poslali vladi v Budimpešto in kabinetni pisarni na Dunaj brzojavke, v katerih v imenu tisočev in tisočev slovaškega prebivalstva protestirajo proti Andrassyjevemu načrtu volilne reforme, katera pomeni prekršenje dane obljube ter prosijo, naj vladar ta načrt odkloni.

Politično gibanje na Slovaškem je tako živahno, kakor ni bilo še nikdar

prej. Tudi Slovaki so se začeli zavedati, da je zmaga mogoča samo, ako stoji za voditelji zavedno in samozavestno, politično zrelo ljudstvo. Slovaški voditelji so spoznali, da je škoda tratiti svoj čas z nedolžnimi teorijami in s praznim rodoljubnim besedičenjem, da treba mariveč vstrajnega in doslednega drobnega dela med ljudstvom, v katerem treba vzbuditi zanimanje za politične ideje, za državljanske pravice in za gospodarski napredek. Posledice tega dela se že sedaj kažejo. In če bi se tudi ne posrečilo preprečiti Andrassyjevega atentata na politične pravice slovaškega naroda, seme političnega mišljenja, ki je bilo v tej borbi med narod zasejano, bode obrodilo stoteren sad. Po dolgi dobi političnega mrtvila se probuja tudi Slovaško in tudi Slovaki vstaja ter zahteva svoje pravice!

Politični pregled.

Deželni zbori.

Štajerski deželni zbor je imel 14. t. m. pol ure trajajočo sejo. Na dnevnem redu so bila jako važna poročila in predlogi, med drugimi poročilo deželnega odbora o izvedbi sanitetne službe v občinah, izvzemši mesta s svojim statutom, poročilo polit. odseka o premeni deželnega reda ter predlog načrta novega deželnega volilnega reda predlog o nabavi semen za pomanjkanje trpeče kmečke posestnike, poročilo deželnega odbora o ureditvi rek in zaježovanju hudournikov. Overovljena je bila izvolitev Alojza Terglava za deželnega poslanca v Savinski dolini. — Grof Stürgkh predlaga, naj se odloži predlog zakonskega načrta 1. o delitvi skupnih zemljišč in ureditvi na to se

LISTEK.

Primož Trubar.

K njegovi štiristoletnici.
(Dalje.)

Slovenski obredni jezik je pritegnil Trubar tudi med pripomočke, s katerimi je podkrepil v spisih in gotovo tudi na prižnici agitacijo za svojo cerkev: rogal se je papežnikom, ki „imenujejo . . . večerjo . . . s tejm neznanim, nezastopnim imenom mašo“, duhovnikom, ki „v jutro . . . iz njih brevira, iz njih papežovih bukvi, . . . katerih prou sami ne zastopijo, latinski molijo inu žebrajo“ in „per njih mašah . . . v nezastopnim jeziku mermrajo“ ter se ponašal, da, „koku so se ti stari kerščeniki obhajali, molili inu pejli v tim gmajn zastopnim jeziku, . . . glih taku mi luterski, hvala Bogu, se z našim obhajilom deržimo, mi pojem zastopno v tim slovenskim jeziku

de vsi ljudje zastopijo, te psalme, molitve inu duhovske pejsmi.“

Kot izhodno točko agitacije je razpravljajal prepričanje, da uči „staro katoliško vero“, „to staro vero so vsemi štuki, koker so ti preroki inu jogri vučili inu v to s. biblijo inu v ta katekizem zapisali, vsi s. očaki, svetniki inu pravi kerščeniki verovali“, ter nagovarjal vernike, naj sami pogledajo dotična mesta v bibliji, ki jih je vedno natančno navajal. Očitane, „de bi . . . luterski novo vero iz te luterske glave oli nega lastnega vuka začenal, pridigali inu terdili“, je pariral z odgovorom, „de mi . . . luterski . . . ne smo taki nezastopni inu norski ljudje, de bi mi timu Laterju, naj si je en brumen vučen menih bil inu eno nuno poročil, oli kakimu drugimu starimu oli mladimu vučeniku, kir bi nas kako drugo novo vero oli drigači Bogu služiti iz suje pameti, s. pismu, tej stari pravi veri inu timu katekizmu zupber, hotel vučiti inu vižati, hoteli slušati

oli nemu verovati.“ Prigovor, da „vsi zlaht ljudje sujih starišev vero inu božje službe, bodite prou oli krive, lubijo, terdijo inu branijo“, je zavračal z opombo, „de za volo te starosti nej so zatu vse vere prou inu od Buga postavlene, de bi človeka izveličale“ in da „Bug . . . ne bode po tih stariših šegah, navadah, postavah, zapuvidah, krivih verah inu službah ta svejt sodil, oli koker ti krali, cesarji, ujudi, papeži, škofi, farji, menihi, duhovski oli deželski oblastniki inu ta vegši dejl ljudi verujo inu služijo Bogu, temuč po suji besedi in nauku tiga s. euangelija.“

Priljubljen agitacijski tolkač je je videl v zaničljivih izrazih, ki jih je obešal nasprotnikom, in v brezobzirnem razkrinkavanju funkcionarjev nasprotne verske ideje, katere je predstavljal kot „iste junake, kir so staro pravo božjo vero, postavo Jezusovo, te s. zakramente, te prave božje službe, češčene tih svetnikov preobrnili, prestavili, proč vzeli inu per-

stavili, božji zapuvidi subper . . . (vse) na malikovane obrnili.“ Papeža je imenoval tudi on „rimskega antikrista“ in „babilonsko rimsko vlačugo“; radi mašne obleke je prispodabljal katoliško duhovništvo, zlasti pa škofo, ki pri maši „židane žoke oli hlače do kolena inu zlate čevle obujo, potle ta lejši mašni gvant od zlata, žameta oli od žid na se obleko, . . . eno veliko sreberno pozlačeno palico v rokovicah derže inu en tih judovskih škofov špičast klobug na glavi imajo“, dočim je „Kristus . . . s ternovo krono na križu inu v nega preprostim gvantu, v katerim je vsak dan hodil, per nega pusedni večerji mašoval, glih taku ti jogri“, ljudem, ki so „na životu gardi“, garjevi, grintavi inu francožni“, pa pa „taku z lepim gvantom se obleko, (in) te ljudi obnorijo inu oslepé, de menijo, oni so tudi notri na životu kakor iz vuna čisti inu lipi“; „jezuitarjem, novim menihom“ je zaklical v pozdrav, da so „polni hude kunšti, hi-

nanašajočih v potrebnih in upravnih pravic; 2. zakonski načrt o skladanju kmetijskih posestev ter poročilo o zakonskem načrtu v varstvo planin in v pospeševanje planšarstva z dnevnega reda ter naj se o tem razpravlja v seji dne 20. t. m. Predlog je bil sprejet in seja je bila zaključena.

V seji dne 15. t. m. so predlagali posl. dr. Ploj, dr. Jurtela in tov., naj se nakupijo semena in razdele med kmete, ki so v stiski. Nato je prišel predlog o volilni reformi. Poročevalec je dr. Kokoschinegg; za njim se oglasi namestnik gr. Clary k besedi ter pravi, da je predložena reforma plod kompromisa vseh strank ter se nadja, da bo odgovarjala sedanjim gospodarskim in političnim razmeram v deželi, katerim so jo skušali prilagoditi. V imenu soc. dem. je govoril posl. Resel ter poudarjal znane zahteve svoje stranke glede volilnega reda, priznal je pa, da pomeni tudi ta reforma nekaj napredka v primeri s prejšnjo, zato njegova stranka ne bode delala opozicije. V imenu Slovencev je spregovoril deželni odbornik prof. Robič. Dejal je, da Slovenci stoje še vedno na stališču splošne, enake in tajne volilne pravice za dež. zbor, da so pa sklenili ne oponirati predlagani reformi, ker vlada odločno zahteva, da ostane v deželnih zborih še nadalje interesno zastopstvo v veljavi in ker so se tej zahtevi tudi soc. dem. prilagodili. Prof. Robič pa odločno poudarja, da predlagana volilna reforma nikakor ne odgovarja ne številu ne davčni moči Slovencev v deželi ter da nam je, kar se tiče števila prisojenih nam mandatov, krivična. Govornik in njegova stranka bodo pa vključno temu glasovali za reformo v celoti. V imenu krščanskih socialcev je izjavil Hagenhofer, da je reforma kmetškemu stanu krivična. V imenu Bauernbündlerjev je isto trdil Rokitsky, kateri je še v imenu svobodomiselnih nemških kmetov izjavil, da mora ostati deželni zbor politično torišče srednjih stanov, katero naj bode zaprt soc. demokratom. Govoril je še v imenu veleposestva gr. Attems. Ob pol 1. uri popoldne je bila splošna razprava končana. V podrobni debati je zahteval dr. Schacherl, naj bi v splošni kuriji zadobil volilno pravico vsak, kdor stanuje 6 mesecev (mesto jedno leto) v volilnem okraju. Predlog se odkloni. Po kratki debati je bil predlagani načrt volilne reforme brez spremene sprejet z vsemi glasovi proti dvema glasoma soc. demokratov. Istotako je bila sprejeta tudi preosnova deželnega reda. S tem je ta važna reforma rešena. Posl. Rokitsky predlaga, naj se izdela zakonski načrt o volilni obveznosti za deželnozborske volitve. Posl. Vošnjak je odložil svo-

navci, papežovi slidniki, bogati, starih ljudi inu mladih otruk zepelavci", „nova visokotitulirana volčja zalega v ovčji obleki, ki se hoče tudi v (slovenski)... domovini vgnezditi ter odvesti in zapeljati preproste dobrosrčne krščeničke (slovenske)... domovine s svojim hinavskim gladkim življenjem in s svojimi zvinitimi lepimi in sladkimi besedami od prižgane luči svetega evangelija v prejšnjo temo razkrinkanega in razodetega Ankrista v Rimu"; razpolagal je z zalogo priimkov in očitkov, ki jih je drugega za drugim sipal, kadar je govoril o svojih nasprotnikih: da so „neverni, malikovalski, leni, nevmejteln, nevučeni“, „lini trebuh inu požrehi“, „nemarni inu požrešni“, „nesramni, lašni, nezastopni“, „molčeči psi, hudi, bozi, revni, prekleti, hudičevi“, „nečisti kurbarski... farji inu menihi“, ki „pijančujejo, šentujejo, jegrajo inu druge grehe... dopernašajo.“

Ob vsaki priliki je kazal na nji-

mandat. Seja je bila zaključena ob 3 uri popoldne.

V goriškem deželnem zboru se obstruira veselo dalje. V zadnji seji je prišlo zopet do kravalov, ker je glavardal čitati neko zelo obsežno italijansko brošuro o boju proti pelagri, katero je poslanec Venier dodal svojemu predlogu. Po 30 minutah so dali dvorano „prezračiti“ in so zaradi tega pretrgali sejo, ko so hoteli sejo nadaljevati, se pa ni sešlo zadostno število poslancev, da bi bila seja sklepna, zato so se, kakor vedno do zdaj zopet razšli. — Zadnjič smo poročali, da je goriški nadškof rekel neki duhovski deputaciji, da je zveza slovenskih klerikalcev z italijanskimi liberalci pravi škandal in da naj se zvežejo klerikalci obeh narodnosti v eno samo stranko, ako hočejo njemu (škofu) vstreči. Ta škofova izjava je čudovito uplivala. Komaj je škof izrekel svojo obsodbo, je dr. Gregorčiča takoj obsodil tudi „Slovenec“, ki je bil dosedaj njegov zagovornik. S tem je dokazano, da zastopa „Slovenec“ in stranka, katere glasilo je, interese katoliških škofov in prelatov — ne pa koristi slovenskega naroda. Ime „S. L. S.“ je le za parado in nič drugega. To smo vedno trdili in sedaj nam to spričuje afera Sedej-Gregorčič. Pa še neko malenkost moramo pibiti. Dr. Gregorčič je poslal „Slovencu“ telegram, v katerem protestira proti napadom tega lista v članku „Goriška politika“ (pisanem po škofovi izjavi proti Gregorčiču). V tej brzojavki pravi dr. Gregorčič: „Klub (klerikalnih deželnih poslancev goriških) obstruira, da zabrani Gabrščeku, očetu goriškega liberalizma, vstop v deželni odbor.“ Dr. Tuma je na dež. konferenci jugosl. soc. demokracije v Gorici dne 13. t. m. dejal: „Odkar obstoji na Goriškem deželni zbor, gre vedno le za to, kdo bo deželni odbornik, kdo bo dobival 200 kron na mesec.“ Dr. Gregorčičev telegram potrja resnico teh besed; v goriškem deželnem zboru se obstruira, ker ni bilo verjetno, da bi bil izvoljen klerikalni prof. Berbuč za deželnega odbornika. Frivolnost te obstrukcije se lahko meri s frivolnostjo nemško-nacionalne obstrukcije v češkem deželnem zboru ter dokazuje, da tudi v deželnih zborih ne bo mogoče pametno in trezno delo, dokler se ne uvede tudi za te zbere splošna, jednaka in tajna volilna pravica.

Na Ogrskem se širi boj za splošno, jednako in tajno volilno pravico tudi med Rumuni. Za prihodnjo nedeljo je sklicanih veliko protestnih shodov proti Andrassyjevi volilni reformi. Vlada je bode sicer prepovedala, a nadjati se je, da se bodo tudi Rumuni probudili iz

hovo privatno življenje, da so „taki kurbarji, kir per nih smerdečih kuharicah se valejo nuč tar dan“, pred mašo se „eden drugimu izpoveda, de se per nih neporočenih kuharicah ležali“, se norčeval, da „svine s. Antona so pomejnile te nečiste kurbarske farje inu menihe, škofo inu papeže, kir h timu altarju koker te blatne smerdeče svine h timu koritu perstopijo“, ter vpletal povesti o „menihih inu nunah, v kakove garde grehe padajo, otroke skrivaje more“, kakor „pred nekaterimi stu lejt v Rimu“, kjer so „v enim globokim virju oli ribniku poleg eniga nunskiga kloštra veliku stu otručjih glav nešli, glih taku nad Dunajem v tim novim kloštri, gdi so poprej nune bile, potle so menihi ta isti klošter zidali, inu kadar so grunt kopali, so dosti otruk v lonceh pokopanih nešli“.

Dalje prihodajič.

političnega sna, kakor se probujajo Slovaki ter da bode ta boj zapustil trajne in dobre sledove tudi med njimi.

Madžari bodo uporabili pripojenje Bosne in Hercegovine v to, da bodo delali državi same sitnosti. V političnem odseku ni dovolil predsednik ogrske delegacije Szell, da bi se razpravljalo o državni pripadnosti anektiranih dežel z utemeljitvijo, da spada to vprašanje pred drugi forum (t. j. pred ogrski parlament.) Jasno je, da bode ogrska vlada zahtevala naj se Bosna in Hercegovina priklopita Ogrski, to pa ne ker ima Ogrska morda kake utemeljene pravice na to, ampak samo za to, da spravi krono v nove zadrege in da izsili nove koncesije na tem ali onem polju. — To pot bode ogrska vlada bržkone zahtevala, da naj da cesar pred-sankcijo Andrassyjevi volilni reformi. Tudi v inozemstvu tira Ogrsko svojo posebno vnanjo politiko. Ker je po celem Turškem navstal hud in praveresen bojkot proti vsem avstrijskim, ogrskim in nemškim fabrikatom, širijo Madžari po Carjemgradu letake, v katerih pravijo, da morajo Turki delati razliko med Avstrijo in Ogrsko. Ogrska je bila vedno prijateljica Turčije in so tudi 1848. l. iskali madžarski patriotje zaščite na Turškem.

To je značilno za politične razmere v oni državi, kjer se zapirajo srbski „zarotniki in veleizdajci“ ter slovaški „panslavisti“.

Dopisi.

— **Iz Brežie.** Vključno temu, da je c. kr. okrajno glavarstvo prepovedalo protestni shod, ki bi se imel vršiti v nedeljo, dne 11. t. m. v „Narodnem domu“ v Brežicah, zbralo se je po navodilih rediteljev izven mesta na kolo-dvoru pri Brežicah nad 500 ljudi.

G. drž. poslancu dr. Benkoviču se je dovolilo od prisotnega g. c. kr. okr. glavarja govoriti kvečjemu pet minut in je moral zato svoj govor le na kratko omejiti. Ljudstvo je ogorčeno protestiralo proti prepovedi politične oblasti glede protestnega shoda, na kar sta v odsotnosti zastopnikov politične oblasti govorila na kratko še en Hrvat in en Slovenec ter pozivala občinstvo, da izpolnijo geslo „Svoji k svojim.“

Naravnost smešno je bilo, da je šla tukajšnja politična oblast mestni občini brežiški na limanice ter poklicala v varstvo tukajšnjih nemškutarjev kar pol batalijona pešcev in celo dva eskadrona dragoncev. V Brežicah se še ni enemu nemškutarju las zakrivil, po drugih nemškutarjskih mestih se pa sme mirne Slovence sramotiti, pretepati in uničevati slovensko imetje, ne da bi se bila politična oblast ganila in poskrbela v zadostni meri za varstvo Slovencev!

Kmetje iz okolice, ki so prišli dopoldne v mesto, so kar gledali in mislili, da bo imele vojaštvo tukaj svoje vaje.

Sedaj se šele odpirajo našim ljudem oči, ko uvidijo, s kakšnimi sredstvi dela mestna občina brežiška ter nemškutarjski trgovci proti nam. Najbolje bi bilo, da bi imel vsak nemškutarjski trgovec in obrtnik pred svojim lokalom nobenega Slovenca v nemško prodajalno ali gostilno.

Slovenci niso dali povoda niti eni aretaciji in so s svojim mirnim vedenjem dali najlepši in najdostojnejši odgovor obrekljivim nemčurjem in politični oblasti, ki jih je branila pred slovenskimi „napadi“.

Vojaki so se smejali, ker se je njim samim zdela vsa stvar preneumna in dolgočasna. Čeravno je vse mirno, stražijo žandarji že noč in dan mesto Brežice, da se ti zdi, kakor bi bilo azglašeno obsedno stanje.

Kdo bode plačal stroške asistenc vojaštva in žandarmerije? Seveda mestna občina brežiška. Protestiramo pa mislovenski mestni davkoplačevalci energično proti temu, da se kliče brez vsakega vzroka vojaštvo proti nam na pomoč in to na naše stroške!

Nemškutarji nalašč trosijo med kmečkim prebivalstvom lažnjivost, da bodo morale prispevati k tem stroškom tudi okoliške kmečke občine. Opozarjamo pa naše ljudstvo, da je to laž in nemogoče ter da bode vse stroške morala trpeti edino le mestna občina brežiška.

Štajerske novice.

— **Pripravnica za celjsko višjo gimnazijo.** Celjske šolske razmere so gotovo unikum v Avstriji. Dočim mesto s pomočjo „pravične“ avstrijske vlade ne dovoli slov. okolici, da bi si ta postavila primerno šolsko poslopje, vzdržuje naša naučna naprava v Celju za gimnazijo pripravnico, katero je lansko leto obiskovalo celih 5 učencev ali kaj, letos pa celo 7 ali 8. Šolske oblasti pravijo, da je ta pripravjalnica za slovenske dečke; ti so pa morali letos izstopiti, ko so si že nakupili drage knjige in učila, največ zato, ker niso razumeli učitelja, ki je trd in zagrizen Nemeec. Ostalo je torej le še pol ducata lenih nemških dečkov — in za te vrže država nekaj tisoč kron na leto v vodo. Tako se pri nas postopa s slovenskim davčnim denarjem, s slovenskimi stariši, katere se zasmehljivo imenuje ravnopravne državljane in s slovenskimi dečki. Ta nečuvčen škandal mora pred državni zbor, da se znova osvetlijo gnjile celjske razmere.

— **Celjske Slovence opozarjamo,** na nedeljsko vinsko trgatve „Bralnega društva“ v Gaberju pri Omladiču. Začetek ob 5. uri popoldne. — **Vstopnina 30 vinarjev.**

— **Trgovce in naše slov. občinstvo opozarjamo,** da sta poslala nemška trgovca Koss in Ranzinger & Hönigmann svoje komije po deželi, da agitirajo za nju. Spominjajte se dogodkov v Celju in Ptuj ter po-vejte gospodom svoje!

— **Drž. pravdnika namestnik v Celju dr. Boschek** odide v Ljubljano. Ker je več ko 95% prebivalstva v področju celjskega okrožnega sodišča slovenskega, odločno zahtevamo, naj pride na njegovo mesto mož, ki ne bo le za silo znal slovenski temveč bo slovenske narodnosti. Pozivamo naše državne poslance, da store potrebne korake.

— **Slaščičar Mörtl v Celju** baje čuti posledice svoje nerodnosti, da je vodil celjske razgrajče v Ptuj, da bi Slovence pretepati. Doma je baje tajil svoje dejanje, ker cela rodbina trpi zaradi grehov očeta.

— **Eulenburg v Celju.** Kakor znano, si bode zdravil nemški knez Eulenburg, čegar čednostno življenje je vzbudilo pozornost cele Evrope, svoje razdražene živce v Opatiji. Pelje se gotovo mimo Celja. Celjski Nemci bodo svojega glasovitega rojaka gotovo sprejeli z godbo in zastavami, slavnostni sprejemni govor pa bode imel vodja „fufcigarjev“ z dne 20. sept.

— **Hud „Nemeec“** je kamnoseški mojster Kulich v Gaberju. Kar slišati ne more slovenskega jezika, a razstavljen pa ima — same slovenske nagrobne kamne. Slovensko občinstvo naj naročnje nagrobne kamne pri „Prv južnoštajerski kamnoseški in-dustrijski družbi“ v Novih ulicah, ki ima za svojo obrt potrebne moderne stroje in vsako delo hitro ter ceneje ko povsod drugod izvrši.

— Urednik „vahtarice“ Walter jo bode popihal iz Celja. Zakaj ravno ob času, ko se vrši proti celjskim razgrajcem sodnijska preiskava?

— Savinski hmeljarji na berolinski hmeljski razstavi. Pri razsojevanju o dobroti razstavljenega hmelja, ki se je zvršilo v Berlinu dne 13. t. m. po nasadnih okoliših, prejeli so v našem hmeljskem okolišu (Južnoštajersko, Savinska dolina) prvo odlikovanje gospa Fani Kukec v Žalcu, drugo odlikovanje gg. Josip Širca in Franjo Roblek v Žalcu, tretje odlikovanje gg. Karl Janič iz Žalca, Vincenc Janič iz Celja in Franc Oset iz Vranskega.

V medsebojnem tekmovanju razstavljenih hmeljev je prisodilo razsodišče žateškega hmelja 56½, južnoštajerskemu 54, moravskemu 51, iz Auša 51, gališkemu 48½, iz Daube 48, iz Polepa 45, gornjeavstrijskemu 38, potem nemški državi 60, ruski 44 in belgijski 37 bonitacijskih pik. Potemtakem je pripoznano južnoštajerskemu (v Savinski dolini) hmelju drugo mesto na Avstrijskem in tretje v Evropi.

— Iz Št. Ilja pri Velenju nam je poslala ljubeznjiva g. Anka Čokl šopek zrelih rdečih jagod v uredništvo — redkost v tem času. Pristrčna hvala za prijazen spomin!

— Iz Gornjegagrada. Tukajšnje „Bralno društvo“ si je nabavilo spomladni nov gledališki oder. To je z različnimi kazenskimi paragrafi štemplanega nekega tukajšnjega gospoda tako razveselilo, da je začel na vse pretege javno hvaliti ta oder ter sramotiti „Čitalnico“, češ naj le pogleda, kak oder ima ona. Ogleдали smo si pa novi oder „Br. dr.“ in odkrito rečemo dotičnemu hvalilcu, da ga nikakor ne zavidamo za njegov umetniški okus. Če zdaj pogleda ta oder, po preteku pol leta, potem nam bo popolnoma pritrtil.

Toda nekaj drugoga je, kar hočemo pibiti. Imenovani „umetniški“ oder je delal tukajšnji mizar Plamberger, slikanje pa je preskrbel mozirski podobar in menda tudi slikar Cesar. G. Berk je upal, da bo Cesar to delo napravil zastoj. Toda zmotil se je. Ker pa je moral g. Berk kot tajnik „Bralnega društva“ Cesarja plačati je ostal mizarju Plambergerju za njegovo delo dolžan. Ko se je po mesecih mizar Plamberger, ki živi od zaslužka svojih rok, le oglašil z računom, ga je g. Berk poklical k sebi v stanovanje, ter ga pošteno ozmerjal, češ, „če ste hoteli denar imeti, pa bi nam to prej povedali, bi pa mi Cesarja ne plačali“. Nato mu je odtrgal od računa 12 K (delavcu!) ter rekel: **pa „onim“ več računajte.** S tem je mislil „Čitalnico“, kateri mizar Plamberger dela novi gledališki oder. Cel dogodek stavi „delo“ g. Berka zopet v jasno luč in zahtevamo, naj se vendar že enkrat spravi tega človeka od nas.

— Iz Gornjegagrada. Kaplan Berk, znani osrečevalec ljudstva, je oznanil zadnjo nedeljo bernjo. Nam se pa le čudno zdi, da moramo bernjo dvakrat plačevati, kajti pri nas je bernja že zdavnaj odkupljena. Ali se ne sramujete zahtevati od ubogega kmeta dvakrat plačo za eno in isto stvar? Pa pravite, da ste prijatelji ljudstva.

— Umrl je danes ob 10. uri dopoldne po dolgi mučni bolezni na Gornjskem gosp. Janko Kunst, trgovski vodja, 31 let star. Pogreb je v nedeljo ob 3. uri pop. Blag mu spomin!

— Poštni pot bo raznašal od danes naprej pošto v poštne okolišu Št. Peter v Sav. dol. V Sp. Hrušovljah, Podlogu in Zg. Rojahn se postavijo nabiralniki.

— Pevske vaje „Delavskega podpornega društva“ v Celju se vrše prihodnji teden v pondeljek, sredo in petek točno ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih na Grabnu. Gospodje pevci so vljudno vabljeni.

— Poštarica v Pétrovčah daje strankam vedno več povodov za pritožbe. Jako nervozna in vedno razburjena poštarica se napram strankam pogostoma jako nedostojno obnaša in v mnogih slučajih so bile stranke že primorane iz zgoraj navedenega vzroka in zaradi različnih nedostatkov pritožiti se pri c. kr. poštne ravnateljstvu, katero je navedenim pritožbam v vsih slučajih ugodilo. Ker pa je dotična poštarica nepopoljšljiva in ker je ona tukaj zaradi strank, ne pa stranke zaradi nje, opozarjamo c. kr. poštne ravnateljstvo na to, da naj napravi v interesu občinstva vendar enkrat red na pošti v Pétrovčah.

— Iz Šmarja pri Jelšah. Tukajšnji trgovec Rihard Wagner, ki je prevzel trgovino svojega očeta Josipa Wagner se le pred dobrimi 3 meseci, naročuje moko iz „Stinkmühle“ dočim je bil njegov oče vendar le toliko pošten, da take moke ni vsiljeval slovenskim odjemalcem, marveč njim postregel z Majdičevo.

Radovedni smo, bodo li odjemalci to predrznost vtaknili mirno v žep. — Ali ni že čas, da se prične tudi pri nas izvajati geslo „Svoji k svojim“?

— Potegujte se za pravice slovenskega jezika na pristopnih mestih. V številki 117 in sicer v „Dopisu“ na 2. strani iz Šoštanja toži dopisnik, da se nahajajo na okrajnem sodišču in davkariji sedaj samo še nemški napisi, da se rabijo izvedenci iz Šoštanja tudi v oddaljenih občinah tega okraja, sploh da so v narodnem obziru razmere veliko slabše za nas Slovence kakor so bile še pred kratkim časom. Kar se je že tolikokrat razglašalo, velja tudi sedaj.

Ako se naj sploh kaj doseže, treba je posamezne slučaje na pravem mestu prijaviti; naj se tedaj naznanijo n. pr. političnemu društvu „Naprej“ v Celju. Naznani naj se tedaj, v katerem slučaju, v kateri občini in kedaj so se rabili namesto domačih izvedencev — izvedenci iz trga, — dalje kje so samo nemški napisi, oziroma od kedaj, kedaj se je samonemški napis okrajnega sodišča napravil namesto poprejšnjega dvojezičnega, ali so morda ti samonemški napisi le na posameznih sobah, konečno kaki samonemški modri pečati se rabijo pri sodišču in davkariji. Potem se bode moglo kaj storiti in temeljita pritožba sestaviti. Občine naj si pa tudi same pomagajo, naj posnemajo občino kokarsko! Ako dobijo samonemške dopise od sodišča, naj odgovorijo sodišču, da so dobile samonemški dopis, ki se je poslal justičnemu ministerstvu v prestavo, in da se bode takrat o stvari sami odgovorilo, kakor hitro bode občina dobila od ministerstva prestavo. Občine postopajte vendar možato; od vas samih je največ odvisno.

— Pobegnil je iz Celja od svojih starišev 14letni dečko A. Venturini in prišel v Ljubljano. Policija ga je tam že prišla in ga pošlje starišem nazaj.

— Smrt pri trgatvi. Posestnik Jože Lešnik v občini Šentovec bl. Sl. Bistrice je obiral z brajde grozdje. Pri tem pa je padel na tla in dobil tako težke notranje poškodbe, da je umrl.

— Pogorela je v pondeljek hiša in gospodarsko poslopje mlinarja in posestnika žage g. Turičnika v Legnu pri Slovenjgradu.

— Glasbeno društvo se je ustanovilo v Trstu. Namestnija je že potrdila pravila.

— Obsojeni ptujski razgrajči. Obsojeni so bili pred mariborskim sodiščem 28 letni Jurschenagg, 22letni Laurentschitsch in 19letni Rom iz Ptuja na deset- oz. osem- in petdnevno ječo, ker so v noči od 27. na 28. sept. pobili šipe na 8 slov. hišah. Prva dva sta se izgovarjala s pijanostjo, tretji, Rom, pa je priznal celo tolovajsko delo. — Obsodba je za te divjake pač dosti premila!

— Mariborski nemški „junaki“ pred sodiščem. Iz Maribora 15. okt. Na obtožni klopi so danes pred c. kr. okrožnim sodiščem zaradi škandalov dne 19. sept. sledeči, že davno pred obravnavo iz zapora izpuščeni obtoženci: 1. Alojzij Skoliber, 17 let star, skladišni delavec Južne železnice, rojen pri Sv. Juriju ob Pesnici. 2. Karol Šalamun, 18 let star, bivši trgovski pomočnik pri g. Heinzu v Mariboru. 3. Franc Nerath, 17 let star, komptarist pri g. Fr. Quandestu v Mariboru. 4. Josip Sterniša, 16 let star, tiskarski učenec. 5. Franc Jamernik, 34 let star, ključavničar. 6. Josip Lorber, 17 let star, trgovski pomočnik iz Št. Ilja. 7. Josip Haller, 14 let star, trgovski učenec pri firmi Semlitsch v Koroški ulici. 8. Feliks Welle, 19 let star, mesarski pomočnik, sin umrlega mesarja Wellerja. 9. Karol Červený, trgovski pomočnik v Mariboru. 10. Karol Goleš, 28 let star, trgovec z delikatesami v Mariboru, rojen v Št. Vidu pri Šmarju. 11. Anton Lešnik, 24 let star, knjigovodja pri firmi Lešnik v Mariboru. Vsi so toženi po §§ 86 II in 85 lit. a. in b. kaz. zak. Vsa škoda je sodnijsko cenjena na 1119 K 50 v.

Znamenito je, da so bili vsi obtoženci nekaj dni pred obravnavo iz zapora izpuščeni in da so v tem času med seboj neovirano občevali. G. Karol Goleš, katerega ljudski glas dolži, da je streljal z revolverjem v oka Narodnega doma, je bil ves čas na prostem. Državno pravdnštvo zastopa gosp. dr. Duhatsch, predseduje g. Morocutti.

**Izid razprave proti nemškemu razgrajčemu v Mariboru. Iz Maribora, 16. okt. (Telefonično poročilo „Domovini“.) Obsojeni so bili Alojz Skoliber na dva in pol meseca ječe s postom vsak teden; Paul Šalamon, na 6 tedensko ječo s postom vsak teden; Jožef Sterniša, na 1 mesečno ječo s postom vsak teden; Fr. Nerath na 1 mesečno ječo s postom vsak teden; Karl Červený na 1 mesečno ječo s postom vsak teden. Vsi ti so obsojeni na povrnitev škode, ki znaša 859 K. Fr. Jamernegg (predtelovadec nemškega „Turnvereina“) je obsojen na 1 teden zapora in povrnitev škode Ljudski posojilnici v znesku 50 K. Sodba se je izrekla danes popoldan. Natančneje poročilo priobčimo prihodnjič. — Ta obsodba je precej hud me-
škutarjem.**

— Iz ormoškega okraja se nam poroča: Svoj čas so se nabavile samo-slovenske kažipotne table za okrajne ceste v ormoškem okraju. Zakaj se niso tudi postavile povsod v okraju? Ali morda zaradi protesta kakšnega Kautzhammerja, kateri itak dobro govori in razume slovenski? Prosimo slavni okr. zastop, da v tem oziru popravi, kar je zamujenega.

— Razmere na ormoški pošti so v narodnem obziru neznosne. Uradni pečat, napis, uradni in občevalni jezik s strankami — vse je „tajč“ kakor

kje na Zgor. Štajerskem. Tudi proti strankam manjka potrebne obzirnosti. Pozivamo merodajne kroge v Ormožu in okolici, da se pritožijo na poštno ravnateljstvo, zaradi napisa in pečata pa prosimo g. poslanca dr. Ploja, da intervenira na odločilnih mestih.

— Ormoški nemški gostilničarji so se preobjedli slovenskih grošev. Letos ne bodo kupovali vina v ormoški okolici, temveč na — Hrvaškem. Naših vinorejcev sicer ne bodo oškodovali, ti bodo prodali vino že drugam, pač pa sami sebe. Kakor ti meni, tako jaz tebi — tega načela se držite posestniki v ormoški okolici in Marka Bauer bode postal precej ponižnejši.

— Postaja Orehova vas - Slivnica pri Račah se je včeraj izročila prometu.

— Vabilo k odkritju spominske plošče pokojnemu Strmšeku. Oklic za prispevke za spominsko ploščo pokojnemu Strmšeku je našel prijazen odmev, in tako je pripravljalnemu odboru mogoče zvršiti to pijetno dolžnost ter vabi vse častilce Strmškovega spomina, njegove tovariše gg. učitelje kakor tudi drugo p. n. občinstvo k odkritju spominske plošče pri Sv. Petru na Medv. selu, ki se vrši v nedeljo, dne 25. oktobra 1908 ob 10. uri dopoldne.

Železniška zveza do Mestinja je od vseh strani zelo ngodna. Zaradi obeda naj se blagovoli vsak udeleženec gotovo zglasti pri g. Fr. Korbarju, nadučitelju pri Sv. Petru v Medvedjem selu, p. Pristava. Za nezglašene se obed ne garantira.

Prilavljalni odbor.

— Kava. Neka tvrdka iz Trsta razpošilja na vse kraje slovenske domovine v narodni obliki in slovenskem jeziku cenike, s katerimi ponuja občinstvu svojo kavo. Marsikateri, kateri je šel navedeni „češki tvrdki“ na limanice, ie moral to svoje zaupanje drago plačati, kajti dobili so slabo blago in vrh tega so odjemalci bili zapleteni po navedeni tvrdki v pravde in tožbe. Svetujemo torej vsakemu, kateri potrebuje dobro kavo, da se naj obrne do naših znanih domačih slovenskih trgovcev, od katerih je pričnan, da ga pošteno in dobro postrežejo. „Svoji k svojim“.

— O velikem narodnem škandalu v Rušah piše zadnji „Slov. Gosp.“. Poroča namreč, da so naročili nekateri narodni gostilničarji v Rušah cel vagon vina pri zagrizenem mariborskem vsenemškem veletržcu. In to letos, ko imajo slovenski kmetje na tisoče in tisoče hektolitrov nepokvarjenega domačega pridelka na prodaj! Prosimo pojasnila v tej zadevi, drugače bodemo morali izpregovoriti ostro besedo.

— V Zavrču je ustanovil gosp. Miloš Stibler, pot. učitelj „Zadružne Zveze v Celju“ hranilnico in posojilnico. Delokrog posojilnice je omejen na občino Zavrč, Turski vrh in Gorenjski vrh. Udje načelstva so: gg. Murkovič Tomaž, župan v Zavrču, načelnik. Načelnikov namestnik je Ivančič Anton, posestnik v Turskem vrhu. Nadalje sledeči gg.: Budigam Ivan, župan v Turskem vrhu, Sevanič Štefan, Kokot Jožef, Stumberger Anton, vsi trije iz Turskega vrha in Veselič Ant., posestnik v Zavrču. V nadzorstvu so pa gg. Troha Josip (Zavrč) kot predsednik, Vesenjaj Štefan (Turski vrh), Skok Franc (Gorenjski vrh) in Strajnsak Anton (Turski vrh) pa kot udje nadzorstva. Za ustanovitev nove zadruge so si stekli posebne zasluge gg.: Troha, Markovič in Budigam.

— Samoslovenske ulične napise dobi vendar enkrat Ljubljana. Deželni odbor kranjski je v svoji seji odklonil pritožbo dr. Egerja in tovarišev prot

samoslovenskim uličnim napisom v Ljubljani. Nemci se bodo najbrž pritožili na upravno sodišče, a najbrž brezuspešno.

— **Vodja kranjskih Nemcev dr. Eger** je razposlal ob smrti svoje matere — slovenske parte. Kšeft je kšeft — njegova mati je namreč imela trgovino v Ljubljani in slov. odjemalce bi rad veliki Nemeč pridržal s slov. parti.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** bi mogla prav dobro vporabiti stare igrače. Znano je, da se otroci igrače iste vrste kmalu naveličajo, igrače pa pa so še porabne. Pošlje naj se torej take igrače družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljano, ki jih pošilja v slovenske kraje tistim otrokom, katerim jih roditelji ne morejo kupiti. Prosimo!

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal jur. g. Vek. Šumenjak iz Polenškaka 14 K 31 vin., katere je nabral ob otvoritvi I. javne ljudske knjižnice akad. fer. društva „Bodočnost“ pri Sv. Ani na Klembergu. Hvala!

— **Pozor!** Ne zamenjati akcijskega budjejeviškega piva s tamošnjim meščanskim. Prvo je slovanski izdelek in daje od piva razprodanega na kranjskem nekaj odstotkov družbi sv. Cirila in Metoda, meščansko pa podpira „Schulverein“. Kdor toči importirana piva, naj toči to slovansko pivo budjejevoiške akcijske pivovarne. Do dna daše so nam zoprna nemška piva. dokaz temu zopetni slučaj, da je g. Ašič iz Sklee odpovedal odjemanje Koslerjevega piva, njegovi gostje pa uživane tega piva.

— **Klerikalni in nemškonacionalni visokošolci** so se že zopet sprijeli včeraj zvečer na ulicah v Gradcu. Prišlo pa je samo do psovanja in groženj. Doslej še se ničesar ne ve, je-li je bilo klerikalcem kaj ukradeno ali ne.

— **Graskim udom Mohorjeve družbe** naznanjamo, da se dobe letošnje društvene knjige v društvenih prostorih akademičnega društva „Zarja“ Leechg. 30.

— **Iz Gradca.** Ko se v različnih restavracijah zabavlja proti Slovincem po receptu nemških časnikov, se izogne vsak temu, ako se abonira v privatni kuhinji v Schönau ulici vis-a-vis peku Podobniku. Lastnica privatne kuhinje je Slovenka iz Ormoža. Kuha se opoldan in zvečer. Postrežba dobra!

— **„Nemško ljudsko društvo“** je zborovalo včeraj zvečer pri „divjem možu“ v Jakominijevi ulici. Milje „divjega moža“ in pa znano geslo „stari Germani so ga pili še vedno kozarček“ je morala navzočemu „plemenitemu ljudstvu“ že zelo razgreti glave, da so s takim navdušenjem poslušali znanega Hofmann-Wellenhofa in pa — Wastiana, ki je pa tokrat molčal o „vodenih glavah“ nemških špisburgarjev. Hofmann-Wellenhof je seveda tožil zaradi ljubljanskih dogodkov in dolžil — čujta — vlado, da je zakrivila, da so se Ljubljanci otresli nemških napisov in da bojkotirajo nemške trgovce. Po mnenju Wellenhofovem, ki pripada takozvanim „naprednim“ in „svobodomiselnim“ Nemcem, ki bilo morda dobro, da bi žandarji in pa — Belgijci siloma gonili slovenske stranke v nemške trgovine! Ako bi ne poznali Hofmanna, bi se morda še začudili, da je govoril o „nehvaležnosti“ spodnještajerskih Slovincem proti Nemcem! „Izobraženi“ vseučiliški profesor bi tedaj celo rad, da bi bili Nemcem hvaležni za to, da nas napadajo in pobijajo! Wastian je mlatil zopet staro slamo o panslavizmu in takih strahovih. Mož trguje z močnim slovenskim vinom iz Slovenskih goric — in v tistem viau se skrivajo čudni duhovi. Lahko se namreč človeku primeri, da vidi vse reči na svetu čudno zmešane. Resno se ne bomo

ukvarjali z Wastianovim klobasarjenjem, v katerem je bilo edino dobro in za naše avstrijske razmere značilno zrno to, da se naj Nemci uče slovenski. Nič ne de, če znajo le prestaviti „zvi-jačo“ s „Schweineri“ kakor znani marberški adjunkt, slovenski znajo — in zato se mora Slovence izriniti iz državnih služb. Ta cilj, ki je docela vreden „dobrega in plemenitega“ ljudstva zasleduje tudi resolucija, katera ovaja naše državne uradnike, da so na čelu „hujskanja proti Nemcem“. Da je to neresnično, nam ni treba dostavljati. A značilno je, da se državno pravdnštvo v Gradcu ni čutilo dolžno dotičnega stavka konfiscirati — dočim se nam zapleni vsaka ostra beseda proti državnemu uradništvu. Avstrijska pravica! Opozarjamo pa Nemce, da je gonja proti uradništvu zelo dvo-rezen nož!

— **O protestnem shodu „Südmarke“ na Dunaju** dne 12. t. m. smo dobili obširno poročilo, ki ga pa radi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti. Zdralo se je do 1500 nemških radikalcev, katerim so se pridružili tudi krščanski socialci. Shoda so se udeležili posl. Mühlwert, dr. Lecher, dr. Weidenhoffer, Dobernick, dr. Marckhl, Malik in dež. poslanec Wastian; opravičili so se nemški minister Prade, dunajski župan dr. Lueger, Hofmann-Wellenhof in dr. Sylvester. Glavno besedo so imeli poslovodja „Südmarke“ Heeger, Wastian in Marckhl. Njih poročila „o slovenskih nasilnostih“ so se držala na etični in moralni višini poročil v „Vahtarci“, „Marburger Ztg.“ in „Tagespost“ ter so imela edino le ta namen, dokazati, da so spodnještajerski Nemci edino in izključno privilegirani lastniki kulture in bogastva na Spodnjem Štajerskem in Kranjskem, da so nedolžni kot jagnjeta in da so baš vsled teh svojih odličnih lastnosti izpostavljeni nečutenim nasilstvom in napadom od strani barbarskih Slovincem. Z velikim veseljem je zbrana družba nemških kultivirancev sprejela poročilo o batinah, katere so ti eksponenti nemške kulture na barbarskih tleh, prizadjali poslancu Ploju v Ptuj. Poziva se vlado Nemcem na pomoč ter apelira na vse Nemce, naj se združijo, da slovenske napadalce materialno in moralno vničijo. Da so ljubljancem očitali, da so jim oni, Nemci, po potresu za vbogajme zopet sezidali porušeno mesto, se samo po sebi umeje. Spreta je bila tudi resolucija, v kateri se protestira proti „slovenskim grozodejstvom“ in proti postopanju ljubljanskega mestnega sveta ter se še enkrat vsemu svetu zabičuje, naj si dobro zapomni, da so oni, radikalni Nemci, Avstrijo ustanovili in da jo še danes na svoje troške vzdržujejo. Prepričani smo, da si bode bar. Beckova vlada, ki je istotako trdno uverjena, da so ti gospodje jedini „državo vzdržujoči element“ v Avstriji, vzela to k srcu ter da se bo v prihodnje še bolj ravnala po tem prepričanju nego do sedaj. Kaj smemo mi Slovenci od take vlade pričakovati, nam je tudi jasno!

— **Društvo za otroško varstvo in oskrbo v ptujskem okraju.** Dne 1. vinotoka t. l. ustanovilo se je v Ptuj „Društvo za otroške varstvo in mladeniško skrb v kmetskih občinah sodnega okraja Ptuj“.

V društveni odbor so bili izvoljeni za dobo 3 let gg.: Karol Zupančič, veleposestnik in gostilničar v Ptuj, predsednikom; dr. Glas Franc, c. kr. deželnosodni svetnik v Ptuj, pred. namestnikom; Ivan Kankler, nadučitelj v Ptujski okolici, zapisnikarjem; gđe. Angela Milčinski, učiteljica v Hajdini, za zap. namestnico; dr. Bela Stuhec, zdravnik v Ptuj, blagajnikom; o. Svet Alfonz, župnik pri Sv. Vidu, blag. na-

mestnikom; Rober Karel, posestnik v Majšbergu, odbornikom. Za namestnika sta izvoljena gg. Mihael Vauhnik, nadučitelj pri Sv. Marku in Horvat Jakob, posestnik v Mosteh. Pozivi k pristopu izvleček iz društvenih pravil in nabilne pole se razpošljejo prihodnje dni vsem župnim uradom, občinskim predstojništvom, krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom ptujskega okraja v nadi, da se bodo vse korporacije odzvale z obilno in krepko podporo. „Odprti srce, odprti roke, sirotam olajšuj gorje!“ Pripomnimo, naj se to društvo ne zamenjava pri morebitnih pošiljativah z enakim društvom za mesto Ptuj.

Zveza narodnih društev na Štajerskem in Koroškem.

— **Iz Družmirja.** Družmirska požarna bramba se že prav pridno pripravljala in skrbi, da se vinska trgatega dne 25. oktobra v hotelu „Avstrija“ v Šoštanj prav izvrstno obnese. Ker je čisti dobiček namenjen za nakup prepotrebne gasilnega orodja, upamo, da nas tovariši Savinčani, kateri imajo najlepšo zvezo z vlakom ob ob pol 8. uri zvečer in ob 6. zjutraj v prav obilnem številu posetijo. Za goste, kateri se pripeljejo z vozom, bodo hlevi in vse drugo preskrbljeno. Spored smo razglasili po plakatih, vse drugo pa naznanimo prihodnji teden. K obilni udeležbi vladno vabi odbor.

— **Odbor „Čitalnice v Slovenski Bistrici“** vabi k svojemu rednemu občnemu zboru dne 18. t. m. zvečer ob 8. uri v društveni sobi v hotelu „Avstrija“ z običajnim dnevnim redom.

— **Čitalnica pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah** ima svoj izvanredni občni zbor dne 20. oktobra 1908 ob 8. uri zvečer v prostorih Čitalnice. Na vspredu je: 1. Sklepanje glede pristopa k „Slov. društvu“. 2. Volitev knjižničarja. 3. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Slov. akad. društvo „Ilirija“ v Pragi** priredi svojim novovstopivšim članom pozdravni večer, v soboto dne 17. t. m. v restavraciji „Pri Kupcu“ — Praga II. Štěpánská ulica. Prijatelji društva dobrodošli gostje.

Gospodarstvo.

— **Zveza angleških konsumnih društev** je imela te dni svoj občni zbor, kateremu je bilo predloženo poročilo o delovanju zveze v minolem letu. Iz tega poročila posnemamo: V zvezi je bilo udeleženo zadrug 1906. l. 1.596, 1907. l. 1.582 (—14); število članov je znašalo 1906. l. 2.334.754, 1907. l. 2.434.085 (+ 101.131); izvrševalna glavica je znašala 1906. l. 706.187.316 K, 1907. l. 769.325.493 K (+ 43.138.080 K); letni promet je znašal 1906. l. 2.350.416.168 K, 1907. l. 2.537.224.776 K (+ 186.814.608 K); čisti dobiček je znašal 1906. leta 263.399.880 K, 1907. l. 288.080.184 K (+ 24.680.304 K).

Stanje hranilnih vlog —
— 24½ milijonov kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

V lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek od vložnih obrestil plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4¾% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne listine.

Rezervni zaklad nad 900.000 kron.

— Sporazum v Boki Kotorski. Hrvati in Srbi v Boki Kotorski so se za prihodnje deželnozbornske volitve tako sporazumeli, da bodo volili dva Hrvata in dva Srba.

Zaradi selitve

se po ceni proda več dobro ohranjenega in snažnega pohištva do 28. t. m. Fran Josipov nasip šte. 3, pritličje.

Pozor! Edini narodni brivec je Boštj. Ulčar v Mariboru

Koroška cesta št. 7, zraven Cirilove tiskarne. 566 3-1

Sprejme se takoj spreten in zanesljiv

trgovski pomočnik

mešane stroke, zmožen slovenskega in nemškega jezika pri Miha Serneu v Rušah.

570 3-1

Dva krojaška pomočnika

sprejme pod ugodnimi pogoji v trajno delo

Anton Štefančič krojaški mojster na Hrastniku.

571 1

Trgovski pomočnik

izvežban v speerijski in mešani stroki, star 21 let, zmožen obeh deželnih jezikov, prosi takoj službe. — Naslov pove upravnništvo „Domovine“.

567 3-2

Divji kostanj

kupuje 559 3-3

Josip Matič v Celju.

Za Trbovlje in Zagorje se sprejmejo

zidarji in delavci

v trajno delo in sicer: 1 vešč in spreten zidarski polir, 1 istotaki za betonska dela; zidarji, podajalec proti dobremu plačilu. — Ponudbe sprejema **Viljem Treo**, stavbenik v Ljubljani, Marije Terezije cesta 10. 557 6-4

Ježice (knoper), želod, divji kostanj, sploh vse deželne pridelke kupuje Anton Kolenc v Celju.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejme **Zvezna knjigovoznica v Celju**

510 Schillerjeva cesta 3. 3-3

Pri gnojenju travnikov, deteljišč in strnišči s Tomasovo žlindro, superfosforom ali kostno moko naj se nikdar ne opusti gnojenje z

Rajnitom ali pa 40% soljo kalijevo

Pojasnila za te, kakor za druga umetna gnojila podaja brezplačno Landwirtschaftliche Auskunftsstelle des Kallisyndicates G. m. b. H., Graz, Raubergasse, 11. I.

Kalijeva gnojila ima v zalogi in jih prodaja po zelo nizkih cenah

trgovina z železino in poljedeljskimi stroji „**MERKUR**“

P. Majdič, Celje.

katera naznanja cene z obratno pošto in posilja poučne spise zastonj.

V Ameriko in Kanado

je najsložnejše in najbolj gotovo poiznanje s

Kunard-progo

Odhod iz domačega pristanišča **Trsta**: Ultonina 29. sept. Slavonija 13. oktobra. Panonija 27. oktobra. Iz **Liverpola**: Lusitanija (največji in najlepši parnik sveta) 3./10. in 24./10. Mauretanijska 10./10.

Pojasnila in vozni listki se dobe pri **Andrej Odlasku, Ljubljana** Slomškova ulica št. 25, poleg cerkve Svca Jozsefa.

Edina slovenska puškarska tvrdka

Ludvik Borovnik

v Borovljah na Koroškem.

Najboljša delavnica za temeljito popravo lovskih pušk, za izdelovanje novih vložnih oevl za kroglice in drobni svinec, za nasajanje novih kopit. Dela po najnižjih cenah! Kdor si želi nabaviti novo, zanesljivo in ceno puško, naj zahteva najnovejši slovenski cenik, kateri se brezplačno dopošlje.

Velika zaloga raznovrstnih revolverjev od 7 K naprej. 216 50-30

Izgubila

se je psica ruske pasme, stara 7 mesecev. — Sliši na ime „Ahila“. Izroči se naj proti dobri nagradi **ADOLF RODE-TU, Zgornja Hudinja št. 33 (pri Celju).** 572 2-1

Natakarski vajenec

za večji hotel se takoj sprejme. — Naslov pove upravnništvo „Domovine“.

573 1

Žensko krojaštvo

I. vrste v Ljubljani

se priporoča vešč. damam v Celju in okolici za izdelovanje najfinejših toalet in kostumov. — Cenjena naročila sprejme modni salon **Josipina Šetinc v Ljubljani, Wolfove ulice 5.**

568 4-3

Sejem

se vrši v Trbovljah v pondeljek dne 19. t. m.

Županstvo Trbovlje.

RUDOLF HAVELKA modna trgovina v Ptuj

prporoča p. n. občinstvu za jesen in zimo najnovejše blago za dame in gospode v raznih kvalitetah, kakor tudi raznovrstno platno za živотно in posteljsko perilo. Nadalje nudi preproge, garniture, volnene in čipkaste zastore čevlje najboljšega izdelka za dame in gospode, dežnike, zavratnice, ovratnike, pletene in likane srajce, ter vsakovrstno drugo v manufakturno stroko spadajoče blago po primernih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

536 41-11

Milan Hočevar — Celje

Glavni trg št. 10

Priporoča direktno **kavo** kila po K 2.—, drugih vrst po importirano arabsko K 2-40, 2-80, 3-20, 3-60 itd. trikrat na teden kila po K 2-80, 3-20 in 4.—. Fino svežo praženo **kavo** ter okusno italijansko namizno **olje**, bučovo olje, **Ogrske salame**, **švicarski sir**, račajnsko, slatinsko kisle vođe. Galico, žveplo, rafije in Bartelovo klijano apno.

Premog s pečovniških jam. — Prodaja na drobno in v celih vozovih. 263 — 27

Za neveste in ženine poročni prstani in druga ženitovanska darila

Rafael Salmič

v „Narodnem domu“ v Celju

Velikanska zaloga ur, prstanov, uhanov, verižic i. t. d. Velika izber očal ter optičnih predmetov.

Velika delavnica za vsakovrstna popravila.

Vsakomur je na ogled stotine zahvalnih in priznalnih pisem. Naročite **cenike** katere razpošiljam zastonj in poštne prosto.

Točna postrežba! Nizke cene!

565 11-1

Poslano.

Ni res, da so meni Nemci trgovino tako zbili, da ne moram prodajati, res je pa, da so mi popolnoma pobili 3 table z napisi in okna na stanovanju, kar pa promet poplumuoma nič ne ovira. Ker so moji napisi sedaj slabo čitljivi, prosim da se natanko pazi na trgovino z razbitimi tablami na voglu Graške in Rotovske ulice, ker to je prava slovenska trgovina, kjer se vse blago prav solidno in pošteno prodaja. Vzorec pošljem proti vrnitvi na vse strani franko in zastonj.

R. Stermecki, Celje

Trgovaška hiša z manufakturnim blagom
na debelo in drobno.

Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KVEDER Žalec v Savinski dolini, Stajersko.

13 180—112

Ako potrebujete

slamorenice, kotle za žganje, grozdne mline in stiskalnice, gnojnične sesalke,

peči vseh vrst tudi za šole predpisane in take za kurjavo z žaganjem, štedilnike, pralne

stroje, nagrobne križe in drugo v železninarsko stroko spadajoče blago,

kakor tudi nepremočljive vozne

in komatne plahte

ter zajamčena

umetna gnojila,

kupujte le pri do-

mači tvrdki

„MERKUR“, P. Majdič Celje,

ki daje pojasnila in pošilja cenike in navodila z obratno pošto zastonj

Vizitke priporoča Zvezna tiskarna.

IVAN RAVNIKAR, CELJE

Telefon št. 17.

priporoča svojo dobro založeno zalogo špecerijskega blaga, suhih in oljnatih barv, firneža, karboleja, ter vseh vrst lakov in čopičev.

Kupuje in prodaja deželne pridelke in suhe gobe ter jih plačuje po najvišjih cenah. Zaloga najfinjšega čaja, ruma, zdravilnega konjaka, brinjevca in vina vseh vrst (lacrimae Cristi in drugih). Vsako konkurenco vzdržajočo kavo, surovo, kakor štirikrat na teden sveže žgano.

Premog iz Zabukovških jam (Buchberg), kateri je do danes najboljši, prodajam po originalnih cenah na cele železniške vozove, male vozove in na drobno v hišo postavljen.

Za namakanje črešenj, višenj in zelenih orehov pravo pristno vinsko žganje in slivovko. — Velika zaloga voščenih in drugih sveč, toaletnega mila in kalodonta.

Sprejemem **učenca** iz dobre hiše ter z primerno takoj šolsko izobrazbo.

Na debelo in drobno. Poštna naročila se točno izvrše.

Zavitke priporoča Zvezna tiskarna v Celju.

POSJOJILNICA V CELJU

v lastni hiši
Narodni dom

Posojilnica uraduje vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

POSJOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadrušnikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev ter ima sedaj nad 6 milijonov kron hranilnih vlog in nad 340.000 kron rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruga ter jih obrestuje po 4 1/2%. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnili vlagatelj. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5 1/2% in 5% obrestovanju.

Slovenski trgovci naročajte
Slovenske gospodinje kupujte

pralno milo

Ivana Pfeiferja iz Spodnje Hudinje pri Celju.

Izvrstno blago. Nizka cena.

Blasnikova in družinska pratika

se dobiva na drobno in debelo v Zvezni trgovini v Celju.

Zvezna tiskarna v Celju.

Priporoča se sl. zavodom in uradom, sl. učiteljstvu, gg. trgovcem in p. n. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmodernejša oblike. Motorni, oziroma električni obrat. Najmodernejša črke. Najnovejši stroji. Hitra in okusna izvršitev tudi največjih del. — V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne diplome. Dalje uradne tiskovine, zavitke, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, jedilne liste, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, podobice, spovedne listke, razglednice, vizitke, poročna naznanila, vabila, letna poročila, prospekte, vstupnice, dekrete, vožne listke, mrtvaške listke, hranilne in zadružne knjižice, računske sklepe, šolske tiskovine in druge v tiskarsko stroko spadajoče stvari.

ZVEZNA TRGOVINA, CELJE, Rotovška ul. 2.

Seznamek založnih knjig.

Zbirka domačih zdravil s poljudnim opisom človeškega telesa. (IV. pomnoženi natis)	K 1'—
Nova pesmarica. Zbirka najbolj znanih slovenskih in slovanskih pesmi. Mehko vezana K 1'60, eleg. vez.	" 2'40
Obrtno knjigovodstvo s kratkim poukom o menicah, spisal dr. J. Romih	" 1'60
Občinski red. Zbirka zakonov, zadevajočih posle obč. področja, spisal dr. I. Dečko, I. zv. K 3'60, trdo vez.	" 4'40
Mlinarjev Janez, slovenski junak ali vplemenitba Teharčanov IV. natis	" —'80
Kmetijsko gospodarstvo, II. popravljeni in pomnoženi natis. Spisal V. Rohrman, vezano v platno	" 1'60
Zbrani spisi P. Pajkove, I. zv. broširan	" 2'—
Zbrani spisi P. Pajkove, II. zv. broširan, K 2'—, eleg. vezan	" 3'—
Zabavnik, spisal A. Brezovnik	" 1'40
Trtna uš in trtoreja, spisal Ivan Belé	" —'80
Luči, Funtek, broširane K 1'40, vezane	" 2.20
Gedichte, Vodovnik-Siegensfeld, eleg. vezane	" 2'—
Civilno-pravdni red, dr. L. Filipič, v platno vezan	" 5'—
Naš dom. I. zv. Vsebinska: „Cesarjevič in sestri dvojčkinji“ in „Krajevna kronika Teharskih plemičev“, broš.	" —'50
Naš dom. II. zvezek. Vsebinska: „Zadnji grof Celjski“ in „Iskalci biserov na otoku sv. Duha“, broširan	" —'50
Naš dom. III. zvezek. Vsebinska: „Vojna leta 2000“ in „Doma in na tujem“, broširan	" —'50

Naš dom. IV. zvezek. Vsebinska: „Ciganka“, izvorna povest ter razne humoreske, broširan	K —'50
Naš dom. V. zvezek. Vsebinska: „Pavlo Črnokril“, „Nu, občinstvo“, „Ljubezen do domovine“, „Pesem o hudourniku“, „Karin“ in „Plesati ni znal“, broš.	" —'50
Naš dom. VI. zvezek. Vsebinska: „Pevčevo srce“, „Krvava svatba v Kijevu“, „Priatelj Lovro“	" —'50
Naš dom. VII. zvezek. Vsebinska: „Palica Petra Gašparja Svetekega“, „Zvonikar“, „Sodba“, „Poezija in proza“, „Vij“	" —'50
Kržišnik: Male pesmi za mladino, broširane	" —'24
Ivan Bele: Viničarjev kašipot, navod, kako vinograde nanovo zasajati in obdelovati, broširan	" —'60
Dr. A. Božič: Lovski zakon za Štajersko, kartoniran	" 1'20
Der Panslavismus. Eine nationalpolitische Betrachtung broširano	" —'60
Prof. Jos. Kožuh: Navodilo h kartografičnim osnovam, vezano v platno	" 4'—
Prof. Jos. Kožuh: Pregledni izpisek iz navodila h kartografičnim osnovam, broširano	" —'20
Red za šolske sluge	" —'24
Šolski red	" —'30
Madeži in njih snaženje, praktično navodilo, kako je snažiti madeže na raznem blagu, kovinah itd. kartonirano	" 1'—
Srbske narodne pesmi. Sestavil J. Mohorčič	" —'40

OPOMBA. Pri naročilih prosimo, da naj blagovolijo cenj. gospodje odjemalci denar naprej poslati, sicer se na naročila ne ozira. Za poštnino je dodati za knjige v vrednosti do 1 krone 10 vin., do 2 kron 20 vin., čez 2 krone pa 30 vin.

Trgovina knjig, papirja, pisalnega orodja itd. Prodaja igralnih kart.

zjavlj.: Kamnoseška in-
dustrijska družba Celje.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba.

Stavbena in umetna kam-
noseška obrt s strojnim
::: obratom. :::

Izvrševanje vseh stavbe-
nih del: kakor stopnic, fasad,
podbojev, pomolov, nastavkov
itd. iz različnih kamenov in
::: cementa. :::

Specijalna delavnica in
podobarski atelje za
umetna cerkvena dela
kakor: altarjev, obhajilnih miz,
prižnic, kropilnih in krstnih
::: kamnov itd. :::

Brušenje, puliranje in
struganje kamena s stroji.

Mногоštevilna zaloga
nagrobni spomenikov iz
različnih marmornih vrst gra-
nitov in sljenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoni-
ranih rodbinskih grobišč
::: (rakov). :::

Tlakovanje cerkva, dvoran
in hodnikov s šamotnim ali
::: cementnim tlakom. :::

Izdelovanje pohištvenih
plošč iz različnih najbolj idočih
marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-
::: lvanje napisov v iste. :::

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po štiri odstotke ter pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Gornji grad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj in Vrankso in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Zato razdeli znatne svote v občerkoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje. Dosedaj jo dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K.

Slovinci, poslušajte se

79 48-38

južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, **južnoštajersko hranilnico.**

da se naloži denar za mladoletne in varovance izključno le v

ZVEZNA TRGOVINA V CELJU

ROTOVŠKA ULICA ŠT. 2.

ROTOVŠKA ULICA ŠT. 2.

Velika zaloga svinčnikov, peres, pe-
resnikov, radirk, kamenčkov, tablic,
gobic, črnila, trgovskih in odjemalnih
knjig, zavitkov, papirnatih vreč itd. itd.

Časovni predmeti: papirnati krožniki,
servijete, konfeti, serpentine, lampi-
joni in dr.

TRGOVINA S PAPIRJEM, PISALNIM
IN RISALNIM ORODJE

LASTNA ZALOGA
ŠOLSKIH ZVEZKOV IN RISANK

NAJVEČJA ZALOGA
VSEH TISKOVIN ZA URADE IN PRIVATNIKE

CENIKI BREZPLAČNO NA RAZPOLAGO
SOLIDNA IN TOČNA POSTREŽBA.

K seziji priporoča:
Lampijone,
Serpentine,
Korijandoli,
Karte za tombolo in
šaljivo pošto.

54 66

Za jesensko in zimsko sezono priporočam svojo najobširneje
založeno trgovino novomodnega sukna in volnenega blaga
za obleke, kostime, bluže itd. po najnižjih cenah

Karol Vanič ❀ **Celje** ❀ **Narodni dom**